

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА”

ВІСНИК

НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
“ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА”

Видається з 1964 р.

№ 612

ДЕРЖАВА ТА АРМІЯ

Відповідальний редактор – проф., д-р іст. наук Децинський Л.Є.

Львів
Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”
2008

УДК 947.1/9(477)+355(477)
ББК ТЗ (4Укр.)+Ц4(4Укр.)

Тематичний випуск “Держава та армія” фахового Вісника Національного університету “Львівська політехніка” виданий з ініціативи Інституту гуманітарних та соціальних наук Львівської політехніки. У цьому випуску Вісника публікуються наукові статті, в яких основну увагу приділено проблемі історії України та її державності і національним Збройним силам. Виходить у п’ятнадцятий раз.

Розрахований на науковців, викладачів гуманітарних дисциплін, студентів, усіх тих, хто цікавиться проблемами військової історії України.

Цей випуск також містить матеріали Другої Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої 140-літтю з дня народження видатного українського історика, першого президента Української держави Михайла Грушевського, що відбулась 19–20 грудня 2006 р.

*Рекомендовано Вченою радою Національного університету “Львівська політехніка”
(протокол № 10 від 4.03.2008 р.)*

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 13038-1922Р від 20.07.2007 р.*

Редакційна колегія:

проф., д-р іст. наук Л.Є. Дещинський (відповідальний редактор);
проф., д-р іст. наук В.Є. Голубко (заступник відповідального редактора);
доц., канд. іст. наук С.В. Терський (відповідальний секретар);
проф., д-р іст. наук О.М. Сухий;
проф., д-р іст. наук О.О. Шахов;
проф., д-р іст. наук К.К. Кондратюк;
проф., канд. іст. наук Р.М. Постоловський;
доц., канд. іст. наук Р.Д. Зінкевич;
доц., канд. політ. наук Т.І. Батенко;
доц., канд. іст. наук І.В. Буковський

Адреса редколегії:

*Національний університет “Львівська політехніка”,
вул. С. Бандери, 12, Львів-13, 79013
кафедра історії, теорії та практики культури
тел. (38032)-2582159
email: tersky@polynet.lviv.ua*

Зміст

<i>Дециньський Л.Є.</i> Національно-визвольний рух в Україні в 80-х рр. ХХ ст.	3
<i>Терський С.В.</i> Оборонний комплекс столиці Волинського князівства – міста Володимира	14
<i>Білецький А.В.</i> Про проблему маршруту походу на схід князя Святослава Хороброго	23
<i>Мазур О.Я., Патер І.Г.</i> М.С. Грушевський і Союз визволення України в документах російської жандармерії	31
<i>Нагірняк А.Я., Нагірняк М.Я.</i> Діяльність української еліти Галичини на початковому етапі Першої світової війни	36
<i>Бежук О.М.</i> Діяльність О. Левицької-Басараб в Українському комітеті допомоги раненим жовнірам у Відні	43
<i>Зінкевич Р.Д.</i> Активізація українського військового руху напередодні більшовицького перевороту (вересень – жовтень 1917 р.)	48
<i>Хома І.Я.</i> Створення та діяльність українського центрального галицько-буковинського комітету допомоги жертвам війни та Головної ради галицьких, буковинських та угорських українців (травень 1917 – квітень 1918 рр.)	54
<i>Стельмах Ю.І.</i> Початок демократизації російської армії після повалення самодержавства (на матеріалах Південно-Західного і VIII армії Румунського фронтів)	60
<i>Барановська Н.М., Макарчук О.Г.</i> Український національно-визвольний рух у контексті революційної боротьби за відновлення державності України (березень 1917 – квітень 1918 рр.)	65
<i>Іллічов С.Г.</i> Панцирні частини у збройних силах Директорії (грудень 1918 – липень 1919 рр.)	73
<i>Дем'янюк О.Й.</i> Волинь на фоні державотворчих процесів в УНР (жовтень–грудень 1917 р.)	78
<i>Томюк І.М.</i> Причини та наслідки вимушеного об'єднання Української Галицької Армії з Добровольчою армією уряду А.Денікіна (листопад – грудень 1919 р.)	86
<i>Ткачук П.П.</i> Проблема формування сухопутних військ за доби Директорії УНР	92
<i>Скорич Л.В.</i> Акт Злуки 22 січня 1919 р.: передумови і наслідки	97
<i>Плазова Т.І.</i> Військово-політична стратегія керівництва УНР щодо продовження антибільшовицької боротьби в Україні на рубежі 1920–1921 рр.	102
<i>Гетьманчук М.П.</i> Шлях Нестора Махна в еміграції: через Румунію і Польщу в 1921–1925 роках	107
<i>Галайко Б.М.</i> Часопис “Сурма” – пресовий орган пропаганди Української військової організації	114
<i>Ореньчук О.Ю.</i> Видатна роль Івана Фещенка-Чопівського в українському державотворенні першої половини ХХ ст.	120
<i>Футала В.П.</i> Українська державно-політична еміграція в Польщі (1920–1930-ті рр.): сучасні дослідження та інтерпретації	124
<i>Лозова О.П.</i> Військовий досвід Миколи Сціборського та його концепція оборони держави	129
<i>Стефанів В.І.</i> Інтегральний націоналізм та релігійне питання у Польщі в 1920–1930 рр.	133
<i>Пехів В.Б.</i> Італійський вектор зовнішньої політики ОУН	136
<i>Гаврилів І.О.</i> Більшовицький терор на західноукраїнських землях у 1939–1941 рр.	141
<i>Кобринович І.М.</i> Організація та діяльність репресивно-каральної системи більшовизму на Волині у 1939–1941 рр.	148

<i>Бальбуза Г.М.</i> Трагедія в'язнів Луцької в'язниці у червні 1941 року	152
<i>Репін І.В.</i> Карпатська Україна в контексті європейської політики. Плани Е. Бенеша та позиція Москви. 1939 – червень 1941 рр.	159
<i>Сташко А.І.</i> Тактика повітрянодесантних операцій: 1920–1945 рр.	165
<i>Харук А.І.</i> Авіаційна промисловість України у 1943–1950 рр.	170
<i>Польова З.Є.</i> Особливості військової конфронтації між українським націоналістичним підпіллям та радянськими структурами	175
<i>Стасюк І.М.</i> Характерні ознаки та особливості українського національно-патріотичного руху в УРСР (середина 1950-х – кінець 1980-х років)	180
<i>Муравський О.</i> Виступи української молоді проти воєнізації навчального процесу на зламі 80 – 90-х рр. ХХ ст.	185
<i>Романовський Я.Я.</i> Проблеми становлення системи підготовки спеціалістів військово-оркестрової служби у Збройних силах України	190
<i>Гозуватенко Г.О.</i> Чинники, що впливають на комплектування Української армії військовослужбовцями професійної служби	195
<i>Бучин М.А.</i> Силкові структури як суб'єкт адміністративного ресурсу під час виборчих кампаній в Україні	201
<i>Ільницька У.В.</i> Армія і політика: моделі взаємодії в умовах різних політичних режимів	205

ПОВІДОМЛЕННЯ ДО 90-РІЧЧЯ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ

<i>Біла Н.М.</i> М.С. Грушевський про український національний рух у Галичині	212
<i>Захарчин Н.Г.</i> М.С. Грушевський про державно-політичний статус Холмщини та Підляшшя на початку ХХ ст.	216
<i>Тарабан В.М.</i> Погляди М.С. Грушевського на історичний процес	219
<i>Кривизюк Л.П.</i> Журналістська діяльність Симона Петлюри	223

ХРОНІКА

<i>Дециньський Л.Є., Зінкевич Р.Д., Терський С.В.</i> Центр з вивчення проблем військової історії України в Інституті гуманітарних і соціальних наук Національного університету “Львівська політехніка”	227
---	-----

Збірник наукових праць

ВІСНИК
Національного університету
“Львівська політехніка”

Видається з 1964 р.

№ 612

ДЕРЖАВА І АРМІЯ

Редактори *Ольга Грабовська*

Комп'ютерне верстання *Олени Катачиної, Наталії Максимюк*

Художник-дизайнер *Уляна Келеман*

Здано у видавництво 03.06.08. Підписано до друку 29.08.08.

Формат 60×84 1/8. Папір офсетний. Друк на різнографі.

Умовн. друк. арк. 27,00. Облік.-видавн. арк. 23,40.

Наклад 100 прим. Зам. 80465.

Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”

Регістраційне свідоцтво серії ДК № 751 від 27.12.2001

Поліграфічний центр Видавництва
Національного університету “Львівська політехніка”

вул. Ф. Колесси, 2, Львів, 79000